

หมวด ๖

การบังคับทางกฎหมายการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ

ส่วนที่ ๑

บททั่วไปการดำเนินคดีทุจริตต่อหน้าที่
หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย¹

ย้อนกลับไปดู ม. ๘๒ ด้วย

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาหรือผลการสอบสวนหรือไต่สวนคดีใดมีมูลว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน และสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวน และเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในสามสิบวัน (หลักการและกำหนดเวลา ๓๐ วัน นำมาจาก ม. ๑๑ ในร่าง พรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ ที่สำนักงานศาลฯ เสนอและ กรธ. ตัดออกเพื่อนำมากำหนดไว้ในร่าง พรป. ป.ป.ช. แทน เนื่องจากเป็นกระบวนการก่อนถึงขั้นการพิจารณาของศาลฯ แต่ใน ม. ๑๐ แห่ง พรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ กำหนดเวลาไว้ ๑๕ วัน)

(๑) อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลที่มีเขตอำนาจ กรณีข้อกล่าวหาเป็นเรื่องตามมาตรา ๓๘ (๑) และ (๒)

(๒) อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในศาลที่มีเขตอำนาจ กรณีข้อกล่าวหาเป็นเรื่องตามมาตรา ๓๘ (๓)

(๓) ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือประธานคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคล (หมายถึงใคร และจะให้ทำอะไร) ถ้าผลการไต่สวนปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย หรือมีมูลความผิดต้องให้พ้นจากตำแหน่ง เพื่อดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และผู้ถูกกล่าวหามิใช่บุคคลตามมาตรา ๕๖

(๔) ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินคดีกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีตามมาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๑๓๔ แล้วแต่กรณี

(๕) ศาลฎีกา เพื่อดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง กรณีตามมาตรา ๓๘ (๔)

(๖) ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ กรณีตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๑๓๘

¹ ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ควรมิใช่กำหนดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการทางแพ่งฟ้องยึดทรัพย์สินแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

(๗) ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิ หรือเอกสารสิทธิ กรณีตามมาตรา ๑๕๒

(๘) ศาลที่มีเขตอำนาจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เพื่ออะไร กรณีไหน)

การส่งสำนวนตามวรรคหนึ่งหรือการเสนอเรื่องตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖)

ให้ส่งไปพร้อมกับรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นและสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ต่ออัยการสูงสุดหรือต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน (ม. ๒๓๕ ว. ๖ วรรค ๑ กำหนดให้การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญา นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณา)

มาตรา ๑๐๗ ในการดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สิน

ตกเป็นของแผ่นดินในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุดในขณะที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเอง หรือยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษา (ควรเขียนใหม่)

ในการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการทหารตามมาตรา ๑๐๖ (๑) ให้อัยการสูงสุดโดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้ (ควรเขียนใหม่) (ควรรวมถึงเป็นอัยการสูงสุดในขณะจะดำเนินคดีด้วย) (ย้ายไปไว้หมวดว่าด้วยการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ต้องฟ้องคดีเอง ให้แต่งตั้งผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เป็นผู้ว่าคดีเพื่อดำเนินคดีในชั้นศาลก็ได้และให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (จะแคบไปไหม นอกจากนั้นเป็นการเขียนกฎหมายบังคับให้มีตำแหน่งเพิ่มขึ้น)

การว่าความในชั้นศาลให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้ว่าคดีที่ได้รับแต่งตั้งที่มีสิทธิสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิตต้องสวมเสื้อครุยนั้นด้วย (เขียนทำไม)

นอกจากมีอำนาจว่าความตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกพยานหรือบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำหรือซักถามก็ได้ และให้มีอำนาจเป็นโจทก์ในการดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ลงนามในคำฟ้องหรือคำคู่ความรวมถึงการว่าต่างหรือแก้ต่างในคดีที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจดำเนินคดีในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาด้วย (ย้ายไปรวมไว้ใน ม. ๑๑๔/๑)

ส่วนที่ ๒

การดำเนินคดีอาญา

มาตรา ๑๐๙ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๑๐๖ (๑) หรือมาตรา ๑๐๗ แล้วแต่กรณี ให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.

มอบหมาย ตามวันเวลาที่กำหนด

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด เมื่อมีพฤติการณ์ในการขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับหรือมีเหตุที่จะออกหมายจับ เพื่อให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาดำเนินคดีก็ให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับและจับผู้ถูกกล่าวหา มาดำเนินคดีต่อไป

การจับ ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับ หรือร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับ เพื่อส่งให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดี

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีหน้าที่ดำเนินการจัดการตามหมายจับและให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน

ในกรณีที่ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาตามหมายจับ ให้รีบส่งตัวผู้ถูกกล่าวหา เพื่อฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยเร็ว ในกรณีที่ไมอาจส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ทันที ก็ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้เท่าที่จำเป็น โดยให้ส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาไปยังสถานีตำรวจเพื่อรอส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาในการฟ้องคดีต่อไป (เขียนยังงี้ให้สั้นแต่ครอบคลุมได้หมด โดยไม่เป็นขั้นตอนจนทำงานได้ยาก) ควรหรือไม่ที่จะให้ฟ้องคดีได้แม้จะไม่มีตัวจำเลย ถ้ามีหลักฐานว่าได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบแล้วเขาไม่มาเอง

มาตรา ๑๑๐ ในการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาและการปล่อยชั่วคราว ให้หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ ให้นำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ควรกำหนดเป็นเงื่อนไขว่าต้องให้ประกันเป็นหลัก การไม่ให้ประกันต้องมีเหตุอันสำคัญ ตามหลักรัฐธรรมนูญที่ให้ถือว่าบริสุทธิ์จนกว่าศาลจะพิพากษา)

มาตรา ๑๑๑^๒ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๑๐๖ (๓) ไว้แล้ว ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าวอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าเรื่องที่ยังมา ยังมีข้อไม่สมบูรณ์ และได้แจ้งข้อไม่สมบูรณ์นั้นไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. (หลักการและกำหนดเวลา ๖๐ วัน นำมาจาก ม. ๑๑๖. ๒ ในร่าง พรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ ที่สำนักงานศาลฯ เสนอและ กรธ. ตัดออกเพื่อนำมากำหนดไว้ในร่าง พรป. ป.ช. แทน เนื่องจากเป็นกระบวนการก่อนถึงขั้นการพิจารณาของศาลฯ แต่ใน ม. ๑๐๖. ๒ แห่ง พรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ กำหนดเวลาไว้ ๓๐ วัน)

^๒ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ควรกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินคดีของพนักงานอัยการเป็นต้นว่า ให้มีคำสั่งดำเนินคดีให้เสร็จสิ้น ภายใน ๖ เดือน และขยายเวลาได้แต่ละครั้งไม่เกิน ๓ เดือน และไม่เกิน ๓ ครั้ง แต่ทั้งนี้ ควรมีบทเฉพาะกาลของข้อกำหนดในส่วนนี้อย่างน้อย ๑ ปี เพื่อความพร้อมในการบริหารงานบุคคลของสำนักงานอัยการสูงสุด

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณีการดำเนินคดีกับบุคคลตามมาตรา ๕๖ ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณีการดำเนินคดีกับบุคคลอื่นนอกจาก (๑) ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาและประพฤตินิยมขอ โดยให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๖๖ ของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ต้องไม่ตัดสิทธิอัยการที่จะสั่งไต่สวนเพิ่มเติม หรือสอบเองก็ได้)

ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนคดีดังกล่าวและหากพ้นระยะเวลาเก้าสิบวันแล้วให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกสำนวนคืนเพื่อฟ้องคดีเองได้ เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าวอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าสำนวนคดียังมีข้อไม่สมบูรณ์ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๒ ต่อไป (เวลาส่งให้อัยการบังคับต้องฟ้องภายใน ๙๐ วัน แต่กรณีของตัวไม่กำหนด จึงควรกำหนดบ้าง) ถ้าอัยการสูงสุดขอให้ไต่สวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม ต้องระบุให้ชัดว่าในประเด็นใด หรือสอบบุคคลหรือหาเอกสารหลักฐานใด ป.ป.ช. มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ในระหว่างเวลาที่สอบเพิ่มเติม ถ้าอายุความจะหมดลงภายในหกเดือน ให้หยุดนับอายุความนั้น

มาตรา ๑๑๒^๓ ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่า สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และภายในสิบสี่วันนับแต่วันได้รับแจ้งข้อไม่สมบูรณ์ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดเพื่อร่วมกันตั้งคณะทำงานชั้นคณะหนึ่ง โดยให้ระบุชื่อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน โดยมีผู้แทนของแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเป็นคณะทำงาน และให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

การตั้งคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้มีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากัน เพื่อมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่สมบูรณ์และดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ภายในเก้าสามสิบวัน แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป (หลักการและระยะเวลา ๓๐ วัน นำมาจาก ม. ๑๒ ในร่าง พรป. วิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ ที่สำนักงานศาลฯ เสนอและ กรธ. ตัดออกเพื่อนำมากำหนดไว้ในร่าง พรป. ป.ป.ช. แทน เนื่องจากเป็นกระบวนการก่อนถึงขั้นการพิจารณาของศาลฯ แต่ใน ม. ๑๑ แห่ง พรป. วิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ กำหนดระยะเวลาไว้ ๑๔ วัน)

^๓ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : หากพนักงานอัยการผู้เป็นหัวหน้างานดำเนินคดีพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงปรากฏอย่างชัดเจนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดก็ควรให้มีการสั่งคดีไปตามระบบโดยแจ้งคำสั่งไม่รับดำเนินคดีไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. หากสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่แจ้งคำสั่งไม่รับดำเนินคดีก็ให้ขอล่าหาเป็นอันยุติ แต่หากสำนักงาน ป.ป.ช. แจ้งความเห็นให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินคดีไปด้วยตนเองหรือจะส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือสำนักงานอื่นใด เช่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาชี้ขาด เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีได้ทำการสอบสวนด้วยตนเองในทุกเรื่องและบางครั้งกลับถือความเห็นของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ที่รับแต่งตั้งพนักงานไต่สวนได้เสนอความเห็นขึ้นมา แต่พยานหลักฐานกลับไม่ครบถ้วน หรือสอบสวนข้อเท็จจริงไม่ครบประเด็น

นอกจากนี้ ควรให้พนักงานอัยการ ผู้ดำเนินคดีมีอำนาจแจ้งดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องที่ตรวจพบได้ มิใช่ถือเอาเพียงตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด หรือความเห็นของพนักงานไต่สวนเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อร่วมกันดูแลความยุติธรรมและผลประโยชน์ของรัฐ

ในกรณีที่คณะทำงานไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ภายในกำหนดเวลา พิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในเก้าสามสิบวันตามวรรคสอง หรือเป็นกรณีคณะทำงานเห็นว่าสำนวนการไต่สวนไม่สมบูรณ์พอที่จะฟ้องคดี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาว่าจะเรียกสำนวนการไต่สวนจากอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องคดีเองหรือไม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะยื่นฟ้องคดีเอง ต้องฟ้องภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด (มาตรานี้แม้จะเขียนไว้สำหรับกรณีที่อัยการธรรมดาเป็นผู้ฟ้อง แต่ก็ควรใช้หลักการเดียวกับ ม.๑๑๒ แต่ถ้าอัยการเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง และ ป.ป.ช. ยังเห็นว่าควรฟ้อง จึงค่อยตั้งกรรมการร่วมกันพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน และเมื่อกรรมการร่วมกันมีมติอย่างไรให้ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดดำเนินการไปตามนั้น ถ้าไม่มีมติอย่างใดอย่างหนึ่งในกำหนดเวลา ให้ ป.ป.ช. ฟ้องคดีเองได้ แต่ต้องเขียนบังคับให้กรรมการรายงานผลการพิจารณาในกำหนดเวลา และให้แสดงเหตุผลของแต่ละฝ่ายให้ปรากฏ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเอง ห้ามมิให้พนักงานอัยการรับแก้ต่างคดีให้แก่จำเลย (หลักการนำมาจาก ม. ๑๒ ว. ๓ ในร่าง พรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ ที่สำนักงานศาลฯ เสนอและ กรธ. ตัดออกเพื่อนำมากำหนดไว้ในร่าง พรป. ป.ป.ช. แทน เนื่องจากเป็นกระบวนการก่อนถึงขั้นการพิจารณาของศาลฯ แต่ในพรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ ไม่มีบทบัญญัติ)

มาตรา ๑๑๒/๑ ในกรณีที่ไมอาจฟ้องคดีได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒ ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลาฟ้องคดีออกไปอีกได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องฟ้องภายในอายุความ (หลักการนำมาจาก ม. ๑๓ ในร่าง พรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ ที่สำนักงานศาลฯ เสนอและ กรธ. ตัดออกเพื่อนำมากำหนดไว้ในร่าง พรป. ป.ป.ช. แทน เนื่องจากเป็นกระบวนการก่อนถึงขั้นการพิจารณาของศาลฯ แต่ใน ม. ๑๒ พรป. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ กำหนดไว้แต่เพียงว่า “การยื่นฟ้องเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ย่อมกระทำได้ ถ้าได้ฟ้องภายในอายุความ)

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกฟ้องในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา ให้อัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์หรือฎีกาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ตามที่เห็นสมควร โดยในการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องรับฟังความคิดเห็นของอัยการสูงสุดประกอบด้วย

มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการใช้สิทธิอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(ควรให้อัยการ อุทธรณ์หรือฎีกาตามมติของ ป.ป.ช. (เปลี่ยนเป็นให้ ป.ป.ช. ยื่นเอง ๓ ส.ค) แต่ก่อนมีมติ ต้องรับฟังความคิดเห็นของอัยการสูงสุดประกอบด้วย มติของ ป.ป.ช. ต้องมีคะแนนเสียงสองในสาม)

มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ต้องยื่นคำร้องต่อศาลหรือมีอำนาจฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี จะพิจารณาขอขมายให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เป็นผู้ว่าคดี ดำเนินการว่าความหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลแทน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๘ ก็ได้ หรือจะพิจารณาแต่งตั้ง
ทนายความเพื่อดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (เอาทั้งสอง
ทางเลย)

ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจว่าความหรือ
ดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้

มาตรา ๑๑๔/๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ต้องฟ้องคดีเองให้แต่งตั้งผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๑๔ เป็นผู้ว่าคดีเพื่อดำเนินคดีในชั้นศาลก็ได้
และให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยกรณนั้น (จะแคบไปไหม
นอกจากนั้นเป็นการเขียนกฎหมายบังคับให้มีตำแหน่งเพิ่มขึ้น)

การว่าความในชั้นศาลให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้ว่าคดีที่ได้รับแต่งตั้งที่มีสิทธิสวม
เสื้อครุยเนติบัณฑิตต้องสวมเสื้อครุยนั้นด้วย (เขียนทำไม)

นอกจากมีอำนาจว่าความตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกพยาน
หรือบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำหรือซักถามก็ได้ และให้มีอำนาจเป็นโจทก์ในการดำเนินคดี
อาญา หรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ลงนามในคำฟ้องหรือคำคู่ความรวมถึง
การว่าต่างหรือแก้ต่างในคดีที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจดำเนินคดีในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาด้วย
(ย้ายมาจาก ม. ๑๐๘)

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ประทับรับฟ้องตามมาตรา ๑๑๑ (๓) ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหาผิดหรือกระ
ทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุด
ปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมี
กำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร
ท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ (เหมือน ม. ๒๓๔ วรร. ๓ วรร. ๔ ของ รธน.)

การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำ
สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวน และ
เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ (ตัด
ออกเนื่องจากกำหนดไว้ใน ม. ๖ วรร. ๒ ของร่าง พรบ. วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฯ แล้ว)

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไป
ในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

การดำเนินคดีตามมาตรา ๑๑๕ ให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อื่นในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๓๑(๒) ด้วย และให้นำมาใช้บังคับกับการ
พิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม

(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่ายโอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ดอกผลหรือประโยชน์อันได้อันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) (มีมาตราแล้ว ไม่น่าจะต้องมี มาตรา ๑๑๔ อีก)

มาตรา ๑๑๙ ในการร้องขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองริบทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑๗และมาตรา ๑๑๘คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทรัพย์สินนั้นมา หรือมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดแล้วแต่ว่ามูลค่าในขณะใดจะมากกว่ากัน และขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองสั่งให้ชำระเงินหรือสั่งให้ริบทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิดแทนตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกำหนด (เดิมเป็นอำนาจศาล ทำให้จึงเอามาให้ ปปช)

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ^๔ แต่คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจนกว่าคดีถึงที่สุด หรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นทั้งนี้ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (เลขาธิการเอาทรัพย์สินนั้นมาจากไหน)

ส่วนที่ ๒

การดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง^๔

มาตรา ๑๑๙/๑ ในกรณีมีการเข้าชื่อกล่าวหาบุคคลตามมาตรา ๕๖ ว่ามีการกระทำ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาหรือผลการไต่สวนคดีใดมีมูลว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีพฤติการณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมอย่างร้ายแรงและเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว หากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เห็นว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย (ตัดเรื่องการลงมติออก เพราะมีใน ม. ๑๔/๔ แล้ว)

เมื่อศาลฎีกาประทับฟ้องตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับ การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ดำเนินคดีในศาลแทนก็ได้ และให้นำมาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๔/๑ มาใช้บังคับ (เข้ากับที่เขียนมาแล้วใน ม.๑๑๔) (ย้ายมาจาก ม. ๑๓๖ และนำหลักการมาจาก ม. ๒๓๕ ว. ๑ (๑) ว.๓ และ ว.๔ ของ รรณ.)

^๔ ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ควรมิใช่ข้อกำหนดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการทางแพ่งฟ้องยึดทรัพย์สินแก่ผู้กระทำความผิดด้วย

หมวด ๗
การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๑๙/๒-๗๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นตามมาตรา ๖๖ และในกรณีไต่สวน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนต่อไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาเพื่อพิจารณาย้ายผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งเป็นการชั่วคราวหรือสั่งพักราชการหรือพักงานตามควรแก่กรณี เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งย้ายผู้ถูกกล่าวหาออกจากตำแหน่งเป็นการชั่วคราว พักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหากลับเข้าดำรงตำแหน่ง กลับเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องวินิจฉัยหรือมีความเห็นให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันที่ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชา เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่มีคำวินิจฉัยหรือมีความเห็น ให้ผู้บังคับบัญชายกเลิกคำสั่งพักราชการหรือพักงานนั้น

มาตรา ๑๑๙/๓ ~~๗๕/๑~~^๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณามีมติตามมาตรา ๗๔ ว่าข้อกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีมูลความผิดทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ และได้แจ้งมติดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการแล้ว หากยังมีได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหา สามารถยื่นพยานหลักฐานใหม่อันแสดงให้เห็นได้มีการกระทำความผิดตามที่กล่าวหา เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาทบทวนมตินั้นได้ โดยต้องยื่นก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล

ทั้งนี้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณายื่นพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจลงมติเพื่อกลับมติดังกล่าวที่มีขึ้นตามมาตรา ๗๔ ได้ โดยให้ใช้คะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ (เอาไปไว้หลังจากมาตราที่ว่าด้วยการข่มขู่และสั่งให้ผู้บังคับบัญชาแล้ว และเขียนให้ยึดโยงกับการนำพยานหลักฐานเพิ่มเติมมาให้ ป.ป.ช. ก่อนที่จะส่งฟ้องศาล)

⁵ ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ในผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ลงมติในส่วนวินัยของข้าราชการนั้น ควรจะมีขั้นตอนการกลั่นกรองโดยเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องโดยให้มีผลทางวินัยต่อเมื่อได้มีการรับดำเนินคดีฟ้องของพนักงานอัยการหรือได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว เพราะการใช้อำนาจโดยไม่มีกรกลั่นกรองหรือการใช้อำนาจเบ็ดเสร็จก็อาจจะเกิดเหตุวิบัติอาภวขึ้นได้ในอนาคต และควรกำหนดให้ชัดเจนในกฎหมายในกรณีพนักงานอัยการไม่รับดำเนินคดีหรือศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำพิพากษายกฟ้อง

(ถ้าเขามีพยานหลักฐานอันแสดงว่าเขาไม่ได้กระทำความผิดมา ยื่น ควรให้ยื่นเมื่อไรก็ได้ แม้ทั้งที่ได้ส่งเรื่องไปให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อลงโทษแล้ว ถ้าป.ช. พิจารณาพยานหลักฐานนั้นแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดจริง ก็มีอำนาจกลับคำวินิจฉัยของตัวได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาลงโทษไปแล้ว ก็ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาแก้ไขคำสั่งใหม่ได้) (ป.ช. ยอมรับว่าทำได้) (มาจากข้อสังเกตร่าง ม. ๖๗)

ส่วนที่ ๑ การดำเนินคดีอาญา

มาตรา ๑๑๙/๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน ส่วนงานการไต่สวนและเอกสารหลักฐานที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสิบสี่วัน เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ (ม. ๑๐ พรบ. วิธีพิจารณาคดีนักการเมือง ปัจจุบัน)

มาตรา ๑๑๙/๕ ๓๑๑^๖ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๑๐๖ (๑) ไว้แล้ว

(๑) ในกรณีที่เป็นการดำเนินคดีกับบุคคลตามมาตรา ๕๖ ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) ในกรณีที่เป็นการดำเนินคดีกับบุคคลอื่นนอกจาก (๑) ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ถือว่าส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนงานสอบสวนตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ต้องไม่ตัดสินให้อัยการที่จะสั่งไต่สวนเพิ่มเติม หรือสอบสวนก็ได้ (มีกำหนดไว้แล้วใน ม. ๒๒ พรบ วิ คดีทุจริต)

ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนคดีดังกล่าว และหากพ้นระยะเวลาเก้าสิบวันแล้วให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกสำนวนคืนเพื่อฟ้องคดีเองได้ เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าวอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าสำนวนคดียังมีข้อไม่สมบูรณ์ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๒ ต่อไป

^๖ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ควรกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินคดีของพนักงานอัยการเป็นต้นว่า ให้มีคำสั่งดำเนินคดีให้เสร็จสิ้น ภายใน ๖ เดือน และขยายเวลาได้แต่ครั้งไม่เกิน ๓ เดือน และไม่เกิน ๓ ครั้ง แต่ทั้งนี้ ควรมีบทเฉพาะกาลของข้อกำหนดในส่วนนี้อย่างน้อย ๑ ปี เพื่อความพร้อมในการบริหารงานบุคคลของสำนักงานอัยการสูงสุด

ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อไม่สมบูรณ์ และต้องมีการดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมหรือตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๑๑๙/๖ ต่อไป มิให้นำระยะเวลาดำเนินการก่อนฟ้องดังกล่าวรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ

(เวลาส่งให้อัยการบังคับต้องฟ้องภายใน ๙๐ วัน แต่กรณีของตัวไม่กำหนด จึงควรกำหนดบ้าง) ถ้าอัยการสูงสุดขอให้ไต่สวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม ต้องระบุให้ชัดว่าในประเด็นใด หรือ สอบบุคคลหรือหาเอกสารหลักฐานใด ป.ป.ช. มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ในระหว่างเวลาที่สอบสวนเพิ่มเติม ถ้าอายุความจะหมดลงภายในหกเดือน ให้หยุดนับอายุความนั้น (กำหนดในมาตราถัดไป)

มาตรา ๑๑๙/๖ ๓๓๒⁷ ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่า สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ โดยต้องระบุว่าข้อไม่สมบูรณ์ในประเด็นใด หรือต้องไต่สวนเพิ่มเติมบุคคลหรือพยานหลักฐานใด โดยเฉพาะ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามนั้น ถ้าต่อมาอัยการสูงสุดยังเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นควรสั่งฟ้อง ก็ให้ดำเนินการเพื่อร่วมกันตั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่ง โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

การตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้มีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากัน เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ภายในเก้าสิบวัน แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

กรณีคณะกรรมการพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันตามวรรคสอง หรือเป็นกรณีคณะกรรมการเห็นว่าสำนวนการไต่สวนไม่สมบูรณ์พอที่จะฟ้องคดี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาว่าจะเรียกสำนวนการไต่สวนจากอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องคดีเองหรือไม่ก็ได้ (มาตรานี้แม้จะเขียนไว้สำหรับกรณีที่อัยการธรรมดาเป็นผู้ฟ้อง แต่ก็ควรใช้หลักการเดียวกับ ม.๑๑๒ แต่ถ้าอัยการเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง และ ป.ป.ช. ยังเห็นว่าควรฟ้อง จึงค่อยตั้งกรรมการร่วมกันพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน และเมื่อกรรมการร่วมกันมีมติอย่างไรให้ ป.ป.ช. และอัยการสูงสุดดำเนินการไปตามนั้น

⁷ ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : หากพนักงานอัยการผู้เป็นหัวหน้างานดำเนินคดีพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงปรากฏอย่างชัดเจนว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดก็ควรให้มีการสั่งคดีไปตามระบบ โดยแจ้งคำสั่งไม่รับดำเนินคดีไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. หากสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่แจ้งคำสั่งไม่รับดำเนินคดีก็ให้ช้อกล่าวหาเป็นอันยุติ แต่หากสำนักงาน ป.ป.ช. แย้งความเห็นให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินคดีไปด้วยตนเองหรือจะส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดหรือสำนักงานอื่นใด เช่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาชี้ขาด เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้ทำการสอบสวนด้วยตนเองในทุกเรื่องและบางครั้งกลับถือความเห็นของเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ที่รับแต่งตั้งพนักงานไต่สวนได้เสนอความเห็นขึ้นมา แต่พยานหลักฐานกลับไม่ครบถ้วน หรือสอบสวนข้อเท็จจริงไม่ครบประเด็น

นอกจากนี้ ควรให้พนักงานอัยการ ผู้ดำเนินคดีมีอำนาจแจ้งดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องที่ตรวจพบได้ มิใช่ถือเอาเพียงตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด หรือความเห็นของพนักงานไต่สวนเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อร่วมกันดูแลความยุติธรรมและผลประโยชน์ของรัฐ

ถ้าไม่มีมติอย่างใดอย่างหนึ่งในกำหนดเวลา ให้ ป.ช. พิจารณาเองได้ แต่ต้องเขียนบังคับให้กรรมการ รายงานผลการพิจารณาในกำหนดเวลา และให้แสดงเหตุผลของแต่ละฝ่ายให้ปรากฏ

มาตรา ๑๑๙/๗ ๑๓๓ ในกรณีที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบพิพากษายกฟ้องในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา ให้อัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์หรือฎีกาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ตามที่เห็นสมควร หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกาของอัยการแล้ว มีมติโดยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้อุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป (ควรให้อัยการ อุทธรณ์หรือฎีกาตามมติของ ป.ป.ช. (เปลี่ยนเป็นให้ ป.ช. ยื่นเอง ๓ ส.ค) แต่ก่อนมีมติ ต้องรับฟังความคิดเห็นของอัยการสูงสุดประกอบด้วย มติของ ป.ช. ต้องมีคะแนนเกินสองในสาม)

มาตรา ๑๑๙/๘ ๑๓๕ ในกรณีที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องตามมาตรา ๑๓๓(๑) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์หรือการกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำจำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวน และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

การดำเนินคดีตามมาตรา นี้ ให้นำมาใช้บังคับกับกรณีดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๓๓(๒) ด้วย และให้นำมาใช้บังคับกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม (กำหนดไว้ในมาตราสุดท้ายของส่วน)

มาตรา ๑๑๙/๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ และมาตรา ๑๑๙ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๙/๑๐ ๑๓๕ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อวินิจฉัย ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย กรณีเป็นบุคคลตามมาตรา ๙๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชี และ

(๒) ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อวินิจฉัย กรณีเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ในเขตอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลหรือว่าความ หรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาวินิจฉัย (มี ม.๑๑๔ เป็นบทรวมอยู่แล้วไม่ใช่หรือ)

ในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๔/๘-๑๑๕ มาใช้บังคับ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใดเป็นเวลาห้าปี (ดูจะซ้ำ ๆ กับ ม.๑๐๔) (ควรมีบทยกเว้นว่าถ้าหลังสิ้นและมีจำนวนไม่เกินร้อยละ ๕ ก็ไม่ถือว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สิน)

มาตรา ๑๑๔/๑๑ ๑๐๗ ในการดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในกรณีกับผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุดในขณะที่ถูกกล่าวหาหรือขณะกระทำความผิด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเอง หรือยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษา(ควรเขียนใหม่) (ควรรวมถึงเป็นอัยการสูงสุดในขณะจะดำเนินการด้วย)

ในการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการทหารให้ฟ้องคดีหรือยื่นเรื่องต่อศาลทหาร ตามมาตรา ๑๐๖ (๑) โดยให้อัยการสูงสุดโดยสื่อเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ./๕ และมาตรา ./๗ มาใช้บังคับกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๑๑๔/๑๒ ๑๒๗ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา ได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๖ (๓) ไว้แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น (เขียนคำนิยาม “ผู้บังคับบัญชา” ได้ใหม่) พิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ โดยเร็ว โดยให้ยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของความเห็นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยในสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัย (ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเหตุที่ทำให้การกระทำไม่เป็นความผิด หรือมีกฎข้อบังคับกำหนดให้กระทำได้ และ ปปช.ยังมีได้พิจารณา น่าจะขอให้ ปปช.ทบทวนได้) ถ้าทำได้ ก็อาจไม่ให้มีอุทธรณ์ ถ้าติดใจก็ไปศาลเลย

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีความเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในทางที่เป็นคุณต่อผู้ถูกกล่าวหา อาจยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาทบทวนได้ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่สุด

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิด ทั้งนี้ ภายในสิบปี นับแต่วันที่กระทำความผิด (เทียบเคียงมาตรา ๔๔๘ ปพพ) และมีให้นำกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ในเรื่องระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยหรือสั่งลงโทษมาใช้บังคับ (แต่ ปปช.ต้องดำเนินการภายในกำหนดระยะเวลา เช่น ๑๐ ปี นับแต่วันเกิดเหตุ)

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหา นั้น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในการส่งสำนวนการไต่สวนเพื่อดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา ๑๑๙/๑๓ ๒๒๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในคดีร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ โดยให้ส่งสำนวนการไต่สวนแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือประธานกรรมการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา เพื่อสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกต่อไป (กรณีอื่น ๆ ที่มิใช่เรื่องร่ำรวยมีเขียนหรือยังว่าเป็นการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่) การทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ในที่นี้ ไม่ใช่เป็นความผิดอาญาใช่หรือไม่ (ถ้าใช่ ต้องระวังจะสับสนกับความผิดต่อหน้าที่ใน ป.อาญา)

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน (ตรวจดู กม. ท้องถิ่นว่าใช้ คำ “ถอดถอน” หรือไม่) (ตรวจสอบแล้วพบว่าใช้คำนี้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒) เพื่อดำเนินการถอดถอนจากตำแหน่งด้วย และให้ถือว่า เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าตำแหน่งใด (แรงไปไหม ช้ำกับลักษณะต้องห้ามของนักการเมืองหรือไม่)

(ม. ๑๒๗-๑๒๘ ให้นำหนังสือข้อสังเกต สนง. ศาลยุติธรรม วันที่ ๓๑ กค. ๖๐ มาพิจารณาประกอบด้วย)

มาตรา ๑๑๙/๑๔ ๓๒๙ เมื่อได้รับสำนวนการไต่สวนตามมาตรา ๑๑๙/๑๒๓๒๗ หรือมาตรา ๑๑๙/๑๓ ๓๒๘ แล้วให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือประธานของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล พิจารณาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน และให้ส่งคำสั่งลงโทษให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง (ดูข้อสังเกต ม.๑๒๗ วรรคสอง)

มาตรา ๑๑๙/๑๕ ๓๓๐ หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือคณะกรรมการบริหารงานบุคคลผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๙/๑๔ ๓๒๙ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือประธานกรรมการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือผิดกฎหมาย ตามกฎหมายหรือระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา (ประธาน ก.ทั้งหลายไม่มีวินัย จะลงโทษอย่างไร และ ก.ที่พูดถึง หมายถึง ก.อะไร รวม กต กสป กอ ด้วยหรือไม่)

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ไม่ดำเนินการทางวินัยหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรหรือในกรณีจำเป็น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้ (อำนาจที่ให้เลือกทำ น่าจะเกิดปัญหาได้)

มาตรา ๑๑๙/๑๖ ๓๓๑ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๑๑๙/๑๒๓๒๗ หรือมาตรา ๑๑๙/๑๓ ๓๒๘ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชา (ยังขาดผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน?) ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้นๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๑๑๙/๑๗ ๓๓๒ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหานำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครองเพราะถูกลงโทษตามมาตรา ๑๑๙/๑๒๓๒๗ ให้ศาลปกครองแจ้งให้ ป.ป.ช. ทราบ และให้ ป.ป.ช. มีสิทธิยื่นคำร้องได้เช่นเดียวกับผู้ถูกฟ้องคดี (หาถ้อยคำให้สอดคล้องกับ พรบ. จัดตั้งศาลปกครอง) สืบเนื่องจาก

การถูกลงโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะยื่นคำร้องสอดเข้าไปในคดีเพื่อเป็นคู่ความฝ่ายที่สามเพื่อยังให้ได้รับความคุ้มครองคุ้มครอง หรือบังคับตามสิทธิและอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็ได้

มาตรา ๑๑๙/๑๘ ๓๓๓ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐผู้ใด มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนตามมาตรา ๒๔ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และแจ้งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป และให้ผู้นั้นรับผิดชอบทางอาญาด้วย

ถ้าการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (เขียนอีกบทหนึ่งทำนองเดียวกันนี้ แต่ในอีกแง่มุมหนึ่งคือ ถ้า ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน ไม่ดำเนินการภายในกำหนดเวลาโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือออกคำสั่งโดยไม่ชอบ ให้ได้รับโทษเท่ากัน)